

Oplegvel Collegebesluit

Portefeuille J. Nieuwenburg
Auteur Dhr. J.P.C. Stork
Telefoon 5113367 E-mail: j.stork@haarlem.nl
WZ/GM Reg.nr. 2010 58610
Te kopiëren: ja
B & W-vergadering van 6 april 2010

Onderwerp

aanvraag preventiebudget 40+ wijken voor Boerhaavewijk

DOEL: Besluiten

Het college is bevoegd een besluit te nemen over de aanvraag preventiebudget 40+ wijken. Zodra en indien de subsidie wordt toegekend legt het college aan de raad een dekkingsvoorstel voor over cofinanciering.

B&W

1. Het college besluit in te stemmen met de aard en strekking van de subsidieaanvraag preventiebudget 40+ wijken voor Boerhaavewijk.
2. Het college besluit voor het gemeentelijk aandeel van de cofinanciering binnen het uitvoeringsprogramma stedelijke vernieuwing een reservering op te nemen van maximaal € 1.000.000,- en voor de besteding van het WMO budget een reservering van € 100.000,-.
3. De definitieve financiële consequenties zullen na verdere uitwerking opnieuw ter besluitvorming worden voorgelegd.
4. De betrokkenen ontvangen na besluitvorming informatie over dit besluit; de media krijgen een persbericht.
5. Het besluit van het college wordt ter informatie gestuurd aan de commissie ontwikkeling.

Collegebesluit

Onderwerp: aanvraag preventiebudget 40+ wijken voor Boerhaavewijk
Reg. Nummer: 2010 58610

1. Inleiding

Als onderdeel van de stedelijke vernieuwing wil het kabinet/minister van WWI met het 'Preventiebudget 40+ wijken' de gemeente en haar partners een extra impuls geven, om te voorkomen dat er nieuwe wijken ontstaan met opeenstapeling van problemen naast de bekende 40 aandachtswijken.

Voor deze zogeheten 40+ wijken komt een preventiebudget in twee tranches van 30 miljoen euro beschikbaar. Voor de eerste tranche is in 2009 de Zomerzone voorgedragen. Die aanvraag is succesvol geweest en de subsidie is toegekend. De tweede tranche is ook gestart en daarvoor is Haarlem wederom in aanmerking gekomen een aanvraag in te dienen. Op basis van de Leefbaarometer is door het ministerie Schalkwijk geselecteerd.

Gekozen is de aanvraag in te dienen voor de Schalkwijkse Boerhaavewijk, omdat hier al is gestart met partners te komen tot integrale wijkvernieuwing. Dat gebeurt op basis van een gezamenlijk op te stellen gebiedsvisie (Plan van Aanpak Gebiedsvisie Boerhaavewijk, Reg.nr. 2008/135383). In dat kader is reeds onderzoek gedaan om wensen en ambities van zowel bewoners als professionals die dagelijks in de wijk werkzaam zijn in beeld te brengen (rapport 'De beste wensen uit Boerhaavewijk. Ambities uit de wijk', 2009).

Om voor het preventiebudget in aanmerking te komen, moet de aanvraag aan een aantal voorwaarden voldoen. Dit is nader toegelicht in de aanvraag (zie bijlage). Daarnaast moet het plan ook in overleg met lokale partijen zijn opgesteld. Per wijk kan maximaal een subsidie van € 2 miljoen worden verleend. Voorwaarde is dat er cofinanciering plaatsvindt door de betrokken corporaties en de gemeente.

De aanvraag voor de Zomerzone voldeed aan de gestelde voorwaarden, hetgeen resulteerde in de maximale rijksbijdrage. Beide wijken vormen een belangrijk onderdeel van de reguliere aanpak van de Haarlemse Stedelijke Vernieuwing. (waarbij de inzet van het ISV budget een belangrijke rol vervult). De gemeentelijke cofinanciering voor de preventiewijken maakt deel uit van de Haarlemse aanpak, in casu het meerjarig uitvoeringsprogramma stedelijke vernieuwing (2010-2014, met doorkijk naar 2018). Vooralsnog wordt rekening gehouden met een bijdrage van maximaal € 1 miljoen, uit de voor de uitvoering beschikbare middelen. Daarnaast kan de gemeente uit het budget WMO in principe een bedrag van € 100.000 inzetten. Ook wordt gezocht naar mogelijkheden voor bijdragen uit andere afdelingen. De definitieve bedragen zijn afhankelijk van de beslissing van de minister op de aanvraag preventiebudget, inclusief de hoogte van een eventuele bijdrage en de uiteindelijke inpassing in het uitvoeringsprogramma stedelijke vernieuwing.

De inhoudelijke aanvraag diende voor 1 maart 2010 beschikbaar te zijn en is door wethouder Nieuwenburg aangeboden aan het ministerie, met voorbehoud op bestuurlijke goedkeuring en financiële haalbaarheid.

2. Besluitpunten college

1. Het college besluit in te stemmen met de aard en strekking van de subsidieaanvraag preventiebudget 40+ wijken voor Boerhaavewijk.
2. Het college besluit voor het gemeentelijk aandeel van de cofinanciering binnen het uitvoeringsprogramma stedelijke vernieuwing een reservering op te nemen van maximaal € 1.000.000,- en voor de besteding van het WMO budget een reservering van € 100.000,-.
3. De definitieve financiële consequenties zullen na verdere uitwerking opnieuw ter besluitvorming worden voorgelegd.
4. De betrokkenen ontvangen na besluitvorming informatie over dit besluit; de media krijgen een persbericht.
5. Het besluit van het college wordt ter informatie gestuurd aan de commissie ontwikkeling.

3. Beoogd resultaat

Op de in de aanvraag beschreven wijze wil het college met haar partners en in participatie met belanghebbenden in de buurt komen tot concrete sociale en economische projecten in Boerhaavewijk. Op die manier kan, in overleg met de buurt, de kwaliteit van de woonomgeving en de leefomgeving in Boerhaavewijk duurzaam worden verbeterd, zoals beoogd in het collegebeleid.

4. Argumenten

Uit de Leefbaarometer en de meer specifieke cijfers rond bijvoorbeeld inkomensontwikkeling en arbeidsparticipatie blijkt dat Boerhaavewijk achteruit gaat; zeker in vergelijking met de andere wijken in Schalkwijk. Om die reden, en vanwege het schaalniveau, is ervoor gekozen deze aanvraag vooral te richten op deze wijk. Daarbij wordt bewust de noordrand van de direct aangrenzende wijk Meerwijk in meegenomen – omdat hier sociaal als fysiek vergelijkbare opgaven als Boerhaavewijk liggen. Hier is reeds een leefbaarheidstraject ingezet waarop goed is aan te sluiten, temeer het een direct positief effect heeft op Boerhaavewijk.

De aanvraag gaat in op aanpakken van problematiek omtrent woningvoorraad, openbare ruimte, voorzieningenniveau, bevolkingssamenstelling, sociale samenhang en veiligheid. De aanvraag is een coproductie van gemeente met de 4 grote partijen in de wijk (corporaties Elan Wonen, Pré Wonen, Ymere en Stichting Sint Jacob). Gezamenlijk zijn de doelstellingen opgesteld en vertaald in specifieke projecten. Dit heeft plaatsgevonden met stevige inbreng en steunbetuiging van het maatschappelijk middenveld, afzonderlijke gesprekken met wijkraad, schoolbesturen, politie, vakafdelingen gemeente, corporaties, Sint Jacob en de klankbordgroep Boerhaavewijk. De betrokkenheid van vele partijen blijkt ook uit de mede ondertekening van de aanvraag (zie bijlage). Samengevat zijn de centrale doelen:

1. arbeidspotentieel benutten,
2. ondernemers faciliteren,
3. jongerenvoorzieningen verbeteren,
4. kwetsbare mensen laten meedoen,
5. ontmoetingscentrum versterken,
6. veiligheid verbeteren.

5. Kanttekeningen

Gebiedsvisie, 40+ aanvraag en wijkcontract zijn complementaire instrumenten voor Boerhaavewijk. Alle drie hebben tot doel de wijk te verbeteren. Een aantal onderdelen waarop de Boerhaavewijk slecht scoort in de Leefbaarometer wordt

aangepakt via de gebiedsvisie, een aantal via de subsidieaanvraag en een aantal via het wijkcontract. Daarbij is de gebiedsvisie voornamelijk gericht op verbeteringen in sociale en fysieke verbeteringen (woningen en openbare ruimte) en gericht op middellange en lange termijn. De subsidieaanvraag van het budget 40+ richt zich op sociale programma's en is geënt op de korte termijn (tussen nu – 2015, waarvan twee projecten met een langere doorloop).

6. Uitvoering

De gemeente, de corporaties Elan Wonen, Pré Wonen, Ymere en Stichting Sint Jacob gaan met deze aanvraag onderling naar een afspraak om voor de komende vijf jaar extra te investeren in sociale programma's in de wijk. De kosten voor de voorgedragen projecten zijn begroot op € 4 miljoen. Het Rijk wordt gevraagd € 2 miljoen bij te dragen.

Zodra en indien de subsidie wordt toegekend legt het college aan commissie en raad een dekkingsvoorstel voor over cofinanciering. De plannen worden dan verder uitgewerkt met de mede-ondertekenaars van de aanvraag.

7. Bijlagen

Aanvraag Budget 40+ Boerhaavewijk door gemeente Haarlem, Ymere, Pré Wonen, Elan Wonen en sociale partners:

Mooi Boerhaavewijk! Investeren in mensen die willen opklimmen, ontmoeten en ontwikkelen'.

Het college van burgemeester en wethouders

de secretaris

de burgemeester

Haarlem

Mooi Boerhaavewijk!

*Investeren in mensen die willen
opklimmen, ontmoeten en ontwikkelen*

AANVRAAG BUDGET 40+ BIJ HET MINISTERIE VAN WWI

Een aanvraag door:
Gemeente Haarlem | Elan Wonen | Pré Wonen | Ymere | Sint Jacob |

Mooi Boerhaavewijk!

*Investeren in mensen die willen
opklimmen, ontmoeten en ontwikkelen*

AANVRAAG BUDGET 40+ BIJ HET MINISTERIE VAN WWI DOOR:

Gemeente Haarlem

Elan Wonen

Pré Wonen

Ymere

Sint Jacob

Inhoud

<i>1/Introductie</i>	> 4
<i>2/Een blik op stadsdeel Schalkwijk</i>	> 6
<i>3/Vernieuwing in Boerhaavewijk is onvoldoende</i>	> 8
3.1 Woningvoorraad	> 8
3.2 Publieke ruimte	> 10
3.3 Voorzieningenniveau	> 10
3.4 Bevolkingssamenstelling	> 12
3.5 Sociale samenhang	> 14
3.6 Veiligheid	> 14
<i>4/Extra aandacht voor Boerhaavewijk</i>	> 16
<i>5/Sociale doelstellingen voor Boerhaavewijk</i>	> 20
<i>6/Projecten</i>	> 30
6.1 Sleutelprojecten en quick wins	> 24
6.2 Financiering	> 31
<i>7/Kennismanagement</i>	> 32
Bijlagen	> 34

1 | *Introductie*

De gemeente Haarlem en haar partners willen graag in aanmerking komen voor subsidie uit het budget 40+ van het ministerie van Wonen, Wijken en Integratie. Het betreft de tweede subsidietranche waarbij het gaat om een maximale rijksbijdrage van € 2 miljoen waarvoor cofinanciering plaatsvindt met gemeente en corporaties. Deze subsidie willen wij aanvragen voor Boerhaavewijk, een wijk in het stadsdeel Schalkwijk. Een financiële bijdrage voor projecten in Boerhaavewijk zal een belangrijke stimulans betekenen voor de ontwikkeling van de wijk en een aanmerkelijk verschil maken.

Deze aanvraag is als volgt ingedeeld. In hoofdstuk 2 gaan we in op stadsdeel Schalkwijk om vervolgens af te dalen naar het niveau van Boerhaavewijk, waar ons inziens de grootste urgentie is om in te grijpen. Hoofdstuk 3 gaat in op alle onderdelen uit de VROM-Leefbaarometer ¹: woningvoorraad, publieke ruimte, voorzieningenniveau, bevolkingssamenstelling, sociale samenhang en veiligheid voor Boerhaavewijk. In hoofdstuk

4 bespreken we het traject om tot een visie voor Boerhaavewijk te komen. In hoofdstuk 5 presenteren we onze gezamenlijke doelstellingen. Deze doelstellingen hebben we vertaald in projecten die in hoofdstuk 6 worden beschreven. Tot besluit gaan we in hoofdstuk 7 in op kennismanagement.

¹ De Leefbaarometer is een instrument dat op basis van objectief vaststelbare omgevingscondities een indicatie geeft van de leefbaarheid vanuit het perspectief van bewoners. Hiervoor worden data van RIGO Research en Advies en Stichting Atlas voor gemeenten voor gebruikt.

2 | Een blik op stadsdeel Schalkwijk

Schalkwijk is een van de vijf stadsdelen van de gemeente Haarlem. Het is Haarlems grootste stadsdeel gelegen aan de zuidoostkant van de stad, omgeven door de Ringvaart van de Haarlemmermeer, het Spaarne aan de westzijde en de Schipholweg aan de noordkant. Schalkwijk is gebouwd in de periode begin jaren zestig tot de late jaren zeventig van de vorige eeuw. Het stadsdeel wordt gekenmerkt door typisch naoorlogse bebouwing; de meeste woningen zijn destijds gebouwd om de woningnood op te lossen. Het stadsdeel geeft een geïsoleerde indruk. Deze indruk ontstaat doordat hoogbouw aan de randen van het stadsdeel is gelegen en laagbouw in centrale delen.

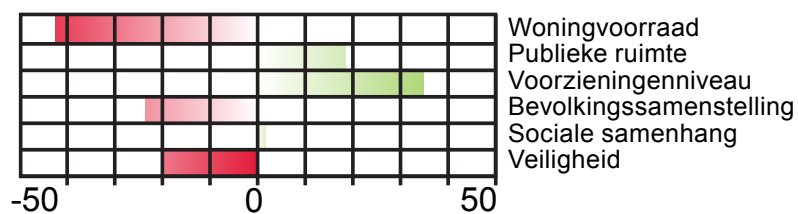
Schalkwijk heeft 14.900 woningen van de totale Haarlemse voorraad van 69.840 (Woonmonitor Haarlem, 2009). Een groot deel van deze woningen is sociale huur:

57,9%. Hoewel huur en koop in Schalkwijk iets meer in evenwicht lijken te komen de afgelopen jaren ligt het percentage koopwoningen slechts op 34,7% in 2009. Ruim 62% van de woningen in Schalkwijk is een flat of appartement; 34,3% zijn eengezinswoningen. Hiermee is het woningaanbod vrij eenzijdig. Een ander fysiek kenmerk van Schalkwijk is het stratenpatroon dat breed van opzet is met relatief veel groene elementen. Kijken we naar sociale en demografische cijfers dan wordt duidelijk dat het een gemengd stadsdeel betreft als het gaat om bevolkingsgroepen: 60% is autochtoon, 40% heeft een allochtone achtergrond. Verder heeft Schalkwijk een relatief oude bevolking; het stadsdeel is aan het vergrijzen. Het gemiddeld besteedbare inkomen is laag; dat ligt 11% lager ten opzichte van het Haarlemse gemiddelde.

In Schalkwijk liggen tal van opgaven die kenmerkend zijn voor wijken uit die tijdspanne. Er liggen opgaven zowel op fysiek als sociaal vlak. Sinds eind jaren '90 vindt daarom gericht vernieuwing plaats aan de hand van een breed gedragen uitvoeringsplan genaamd Schalkwijk 2000+. Het plan beschrijft ingrepen die moeten leiden tot een duurzame en kwalitatieve leefomgeving. Het hoofddoel is het inhalen van de sociaal-economische achterstand en die te brengen op het Haarlems gemiddelde. Specifieke aspecten die verbeterd moeten worden, zijn bereikbaarheid, wijk economie, arbeidsparticipatie, inspanningen voor jongeren (voorkomen schooluitval en tegengaan van overlast), duurzaamheid en wijkpromotie/ imago. De eerste resultaten van de inspanningen uit het uitvoeringsplan Schalkwijk 2000+ zijn al zichtbaar. Het gaat dan bijvoorbeeld om de aansluiting van het stadsdeel op het centrum, de inrichting van de groene zoom, door toevoegen van gewenste nieuwbouw en door de renovatie van gedateerde woningcomplexen.

WIJK 09 SCHALKWIJK Leefbaarometerscore: matig positief

Afwijking t.o.v. het landelijk gemiddelde in 2006

3 | Vernieuwing in Boerhaavewijk is onvoldoende

Corporatiebezit in Boerhaavewijk

Het stadsdeel Schalkwijk bestaat uit vier verschillende wijken: de oudste wijken Europawijk en Boerhaavewijk (1962) en de jongere wijken Molenwijk (1966) en Meerwijk (1972). Daarnaast is er een bedrijvenstrook en een winkelcentrum. Functies als wonen en werken zijn veelal gescheiden. Niet in elk van de vier wijken hebben de inspanningen uit het uitvoeringsplan Schalkwijk 2000+ tot de gewenste resultaten geleid. Dat geldt met name voor Boerhaavewijk. Deze wijk gaat zelfs achteruit, zeker in vergelijking met de andere wijken in Schalkwijk. Om die reden, en vanwege het schaalniveau, hebben we ervoor gekozen om deze aanvraag vooral te richten op deze wijk. Daarbij nemen we wel bewust de noordrand van de direct aangrenzende wijk Meerwijk mee – een deel zowel sociaal als fysiek vergelijkbaar met Boerhaavewijk. Hier is reeds een

leefbaarheidstraject ingezet, waarop we willen aansluiten, temeer omdat het een direct positief effect heeft op Boerhaavewijk. De problematiek in Boerhaavewijk wordt in het navolgende toegelicht.

3.1 | Woningvoorraad

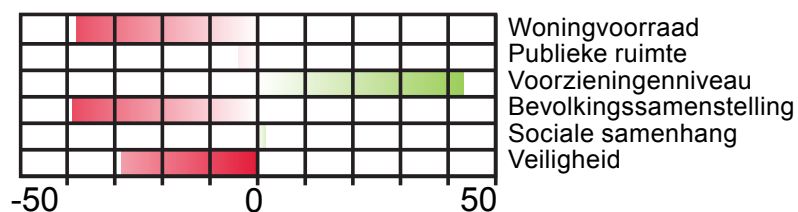
Boerhaavewijk kent als het ware een tweedeling tussen het noordelijk en zuidelijk deel. Dit zijn gescheiden werelden. Aan de noordzijde zijn voornamelijk galerijflats en portieketagewoningen te vinden, terwijl aan de zuidzijde meer grondgebonden koopwoningen staan. De Floris van Adrichemlaan vormt de scheiding tussen noord en zuid in de vorm van een voorzieningensstrip. De tabel op pagina 10 geeft een indruk van de waarde van het vastgoed in de wijk en de verhouding koop – huur. Hieruit blijkt dat bijna 63% van de

woningen in bezit zijn van de corporaties – Elan Wonen, Pré Wonen en Ymere. Hun bezit is op de kaart links weergegeven (Elan Wonen = groen, Pré Wonen = blauw en Ymere = rood). De woontechnische staat van de huurwoningen van de corporaties is verschillend, maar in veel gevallen laat deze te wensen over. Vooral in het noorden en oosten van de wijk is de voorraad verouderd, klein en slecht van kwaliteit. De verhuurbaarheid loopt daardoor terug; bewoners geven de voorkeur aan een andere wijk om te wonen. Als ze er al voor kiezen om in Boerhaavewijk te gaan wonen, is dat vaak van relatief korte duur. Renovatie van woningen gaat en moet dan ook plaatsvinden. In elk geval om bewoners langer vast te houden in de wijk. Een aantal complexen staat al op de rol van de corporaties om op korte termijn grootschalig te worden

Leefbaarometer Boerhaavewijk, 2008

4- POSITIE POSTCODE Leefbaarometerscore: matig positief

Afwijking t.o.v. het landelijk gemiddelde in 2006

² Wijkcontracten zijn contracten die de gemeente Haarlem voor een periode van telkens 2 jaar met haar bewoners en partners afsluit om verschillende wijken nog schoner, helder en veiliger te krijgen en te houden. Bij de wijkcontracten dragen bewoners voorstellen aan ter versterking van de leefbaarheid en veiligheid in hun wijken.

aangepakt. Voorbeelden zijn geplande renovaties aan de Edward Jennerstaat door Ymere en aan de Van der Beltstraat door Elan Wonen. Ook wordt een aantal complexen aan de noordzijde van de wijk omgezet naar koop of huur in de vrije sector.

3.2 | Publieke ruimte

De Boerhaavewijk is een typisch jaren '60 wijk met een ruime opzet: brede straten en veel groen. Het percentage publieke ruimte in de wijk is dan ook relatief hoog. Het grootschalige groen, evenals het water, bevindt zich aan de randen: Poelpolder en groenzone Aziëweg. Het wordt weinig benut en is slecht toegankelijk. Bewoners geven aan dat de (binnen)tuinen tussen de bebouwing eveneens weinig worden gebruikt en niet direct toegankelijk vanuit de flats zijn. Het is dus vooral 'kijkgroen' dat aanwezig is in de wijk. Voorts constateren bewoners dat er weinig verantwoordelijkheidsgevoel voor de openbare ruimte is onder bewoners; zwerfafval is alom

aanwezig. Er wordt ook niet gecorrigeerd op ongewenst gedrag door bewoners. Al met al gaat de kwaliteit van de openbare ruimte in de wijk achteruit. Via de wijkcontracten ² tussen de gemeente, bewoners en een aantal partijen zijn de eerste acties in gang gezet om de wijk schoon, heel en veilig te krijgen. Dit levert al goede resultaten op.

3.3 | Voorzieningenniveau

In de rapportage 'Instrumentariumontwikkeling Leefbaarometer' van RIGO (2008) wordt toegelicht wat bedoeld wordt met het onderdeel voorzieningenniveau in de Leefbaarometer. Het betreft de nabijheid van winkels voor dagelijkse boodschappen, de nabijheid van winkelcentra, parken, recreatiegebieden en de aanwezigheid van culturele voorzieningen en scholen. De Boerhaavewijk telt een relatief groot aantal maatschappelijke voorzieningen en scholen. Deze zijn voornamelijk geclusterd rondom de Floris van Adrichemlaan. In 2007

waren bewoners redelijk tevreden over de voorzieningen in de wijk. Hoog scoren voorzieningen, zoals het basisonderwijs (79%) en het openbaar vervoer (83%) (Leefbaarheids- en veiligheidsmonitor Haarlem, 2007). Het onderdeel voorzieningen scoort dan ook niet voor niets het beste in de VROM-Leefbaarometer. Toch is het niet alleen halleluja als het gaat om de voorzieningen. Veel voorzieningen zijn zowel functioneel als fysiek verouderd. Het aanbod sluit ook niet even goed aan bij de vraag. Er is weliswaar een Lidl, een regiosupermarkt. Deze trekt mensen van buiten de wijk, soms zelfs van buiten Haarlem. In het winkelcentrum worden juist specifieke winkels gemist, zoals een bakker, een slager, een postkantoor en een pinautomaat. Het minst tevreden zijn de bewoners nog over de voorzieningen voor jongeren: slechts 23% is tevreden, zo blijkt uit Leefbaarheids- en veiligheidsmonitor Haarlem (2007). Er zijn wel voorzieningen, zoals ook blijkt uit de lijst bovenaan pagina 12, maar aanbod en behoeftes sluiten niet op elkaar aan. Voor kinderen (t/m 12 jaar) is gebrek aan sport- en culturele activiteiten in het weekend en in schoolvakanties. Zo is De Ringvaart bijvoorbeeld de hele zomer dicht. Voor jongeren (vanaf 13 jaar) ontbreekt het aan (indoor)voorzieningen en een eigen honk. De aanwezige jongerensociëteit Radar richt zich op de jongere doelgroep. Verder is er

te weinig jongerenwerk waarbij gedacht kan worden aan begeleide vrijetijdsbesteding. Gevolg is dat jongeren op straat gaan hangen en voor overlast in de openbare ruimte zorgen. Voor ouderen zijn wel voldoende voorzieningen. Kijken we naar de langere termijn, dan moeten we rekening houden met kwaliteit van de woonvoorzieningen die achter dreigt te raken. Ook kunnen we concluderen dat de huidige voorzieningen nauwelijks

een oplossing bieden voor de aanwezige knelpunten.

3.4 | Bevolkingssamenstelling

Als we kijken naar de samenstelling van de bevolking van de wijk kunnen we constateren dat deze aanzienlijk veranderd is. Een eerste verandering is te zien in de leeftijdsopbouw van de wijk. In 1975 was Boerhaavewijk vooral een jeugdige wijk; veel kinderrijke gezinnen. Langzaamaan

WONINGVOORRAAD BOERHAAVEWIJK NAAR TAXATIEWAARDE EN EIGENDOM

Bron: Register Wet Onroerende Zaakbelasting Cocensus, 2009

	Koopwoningen		Huurwoningen corporaties		Huurwoningen particulier	
	Gem. WOZ	procenten	Gem. WOZ	procenten	Gem. WOZ	procenten
Boerhaavewijk	214.401	32,1 %	142.276	62,9 %	178.153	5,0 %
Schalkwijk	233.862	34,7 %	151.978	57,8 %	177.061	7,5 %
Totaal Haarlem	310.626	54 %	173.337	32,3 %	225.175	13,7 %

Aanwezige voorzieningen in Boerhaavewijk

- Wijkcentrum De Ringvaart
- Zorgcentrum Schalkweide
- Verpleeghuis en reactivatiecentrum Boerhaave
- Apotheek
- Overig medisch/verzorgend: praktijk voor kinderoefentherapie, pedicure, reiki en massagepraktijk, diëtist
- Het Open Huis (kerk/inloophuis)
- Katholieke kerk
- Marokkaanse moskee (net over de grens in Meerwijk)
- 4 basisscholen
- 1 Vmbo school
- 2 scholen voor speciaal onderwijs
- 1 grote speeltuin
- Enkele kleine speelplekken
- Skatebaan
- Basketbalveld
- Pannakooi
- 3 voetbalkooien
- Jongerensociëteit Radar (t/m 12 jaar)
- Peuterspeelzaal + tussenschoolse opvang

is de wijk aan het vergrijzen: het aandeel ouderen is aanmerkelijk gestegen. Er wonen nu zowel veel jongeren als ouderen in de buurt, zeker als we een vergelijking maken met het Haarlems gemiddelde. Circa 19% valt in de categorie 65+, circa 25% is tussen de 0 en 19 jaar oud.

De samenstelling van de bevolking verandert eveneens voor wat betreft etniciteit. In de afgelopen 15 jaar is het aandeel allochtonen (westers en niet-westers) sterk gestegen: van 32% in 1995 tot 51% in 2009. Van de 6.319 inwoners van Boerhaavewijk is dus net iets meer dan de helft van allochtone afkomst (3.217).

Dit zijn met name Turken (991) en Marokkanen (743). In totaal zijn er maar liefst 87 verschillende nationaliteiten in de wijk te vinden. Ruim 42% van de bevolking zijn allochtonen van niet-westerse afkomst (2.680, OenS en GBA Haarlem, 2009).

PERCENTAGE ALLOCHTONEN IN DE BOERHAAVEWIJK

	% allochtone bewoners
1995	32%
2000	38%
2005	44%
2009	51%

Kijken we naar de sociaal-economische positie van de bewoners dan zien we dat deze laag is. In Boerhaavewijk is het gemiddelde besteedbaar inkomen met € 11.300,- het twee na laagst van Haarlem. Het Haarlems gemiddelde ligt op € 14.200,-, 15% van de huishoudens in Boerhaavewijk heeft zelfs een besteedbaar inkomen dat lager is dan € 9.249 (in prijzen van het jaar 2000)(CBS, 2006). Belangrijke werkgevers in en nabij de wijk zijn onder meer ziekenhuis Kennemer Gasthuis, Verpleeghuis Boerhaave, verzorgingshuis Schalkweide, Hotel Haarlem-Zuid, Zwembad Boerhaave en enkele kantoren waarin bijvoorbeeld het UWV zit.

Vaak bestaat samenhang tussen de hoogte van het inkomen en de werkloosheidscijfers. Dat geldt ook voor Boerhaavewijk. Het aandeel werkenden onder de beroepsbevolking bedraagt 62%, terwijl dit percentage voor heel Haarlem op 71% ligt. Bijna de helft daarvan is langer dan drie jaar

werkloos: per 1 januari 2009 gaat het om 143 inwoners. Van de allochtone bevolking in de wijk is zelfs 9,9% werkloos. 7,3% van de Boerhaavewijkers tussen de 15 en 64 jaar zijn niet-werkende werkzoekenden; twee keer zoveel als het percentage van Haarlem (3,6%)(Centrum Werk en Inkomen, 2009).

6,2% van de Boerhaavewijkers ontvangt een bijstandsuitkering. Ruim eenderde ontvangt deze uitkering al meer dan vijf jaar, maar naar verhouding krijgen veel mensen pas sinds kort een bijstandsuitkering. Ook wat betreft opleiding en scholing scoren gezinnen in Boerhaavewijk laag. Datzelfde geldt voor de jeugd.

ONTWIKKELING LEEFTIJDOPBOUW BOERHAAVEWIJK IN PERCENTAGES

Bron: OenS, gemeente Haarlem

	1975	1980	1985	1990	1995	2000	2005	2009
0-19 jaar	39	31	25	23	25	25	25	24
19-64 jaar	53	58	60	59	58	55	54	57
65 jaar e.o.	8	11	15	18	18	20	21	18

BEVOLKING NAAR HUISHOUDENS

Bron: CBS, 1-1-2008

	% eenpersoons-huishoudens	% huishoudens zonder kinderen	% huishoudens met kinderen	Totaal aantal huishoudens	Gemiddelde gezinsgrootte
Boerhaavewijk	42%	24%	34%	2.770	2,2
Schalkwijk	45%	26%	28%	15.410	2,0
Totaal Haarlem	45%	26%	29%	72.230	2,0

³ Begin 2009 heeft Companen dit rapport opgesteld in opdracht van de gemeente en de in Haarlem actieve corporaties. Hiervoor is kwalitatief buurtonderzoek gedaan.

Ten noorden van Boerhaavewijk wordt de komende jaren het project 023-Haarlem gerealiseerd; een nieuw plan met een mix van woningen en kantoren. Dit levert zowel kansen en bedreigingen op voor Boerhaavewijk. Een kans is dat Boerhaavewijk zich aan deze nieuwe wijk kan optrekken. In 023-Haarlem worden weinig voorzieningen gerealiseerd, dus bewoners zullen voor een groot deel zijn aangewezen op de voorzieningen in Boerhaavewijk. Er is ook een risico aan de nieuwe ontwikkeling: het risico op ruimtelijke uitsortering. Het zou kunnen dat de middeninkomens uit Boerhaavewijk de overstap zullen maken naar 023-Haarlem en zwakkere bewoners overblijven in Boerhaavewijk.

3.5 | Sociale samenhang

Op sociale kwaliteit (de mate waarin mensen met elkaar omgaan en zich thuis voelen in de wijk) scoort de wijk matig. Bewoners beoordeelden dit met een 5,1 op

een schaal van 1 tot 10 (Leefbaarheids- en veiligheidsmonitor Haarlem, 2007). Dat is een heel punt lager dan het Haarlemse gemiddelde. 42% van de Boerhaavewijkers heeft meerdere keren per week contact met vrienden of familie en 21% vindt dat ze onvoldoende sociale contacten heeft en zou er meer willen hebben. Met uitzondering van sommige laagbouwbuurten hebben Boerhaavewijkers weinig contact met elkaar. Veel inwoners geven aan dat jammer te vinden; ze zouden graag willen ontmoeten. Er lijkt behoefte om op een ongedwongen manier vertrouwd met elkaar te raken. 76% van de bewoners zegt zich ook medeverantwoordelijk te voelen voor de leefbaarheid in de buurt; 20% doet daadwerkelijk mee aan activiteiten die de buurt verbeteren en 23% doet vrijwilligerswerk (Leefbaarheids- en veiligheidsmonitor Haarlem, 2007).

3.6 | Veiligheid

De wijk maakt een negatieve ontwikkeling door

op het gebied van veiligheid. In het rapport van Companen (2009) geeft 35% van de bewoners aan zich wel eens onveilig te voelen in de wijk, terwijl dit percentage voor heel Haarlem op 17% ligt. Dit wordt onderschreven door de Leefbaarometer. Bewoners geven aan dat er donkere plekken zijn die de wijk vooral 's avonds onaantrekkelijk maken en een onveilig gevoel geven. Het onveilige gevoel wordt versterkt door de parkeerterreinen die een afstand creëren tussen de flats en de stoep. Daarnaast neemt ook de overlast en criminaliteit in de publieke ruimte toe, zo blijkt uit het rapport 'De beste wensen uit Boerhaavewijk. Ambities uit de wijk' ³. Toch blijft het aantal aangiften met betrekking tot criminaliteit in Boerhaavewijk de afgelopen jaren redelijk constant: 510 (Politie Kennemerland, 2008). Ook bewoners zien de laatste maanden verbeteringen ten aanzien van het gevoel van veiligheid, zo hebben zij aangegeven tijdens de klankbordgroep van 8 februari 2010. Dit is onder andere gebaseerd op een enquête dat een aantal actieve bewoners in het zuidelijk deel van Boerhaavewijk onlangs heeft gehouden over veiligheid.

Totaal overzicht: problemen en gevolgen

In het overzicht rechtsboven staan de problemen beschreven met hun gevolgen als samenvatting weergegeven.

Problemen/ knelpunten

- Slechte kwaliteit sommige complexen
- Kwaliteit openbare ruimte gaat achteruit.
- Functionele en fysieke veroudering van bijna alle voorzieningen. Voor jongeren ontbreekt het aan voorzieningen.
- Gemiddeld besteedbaar inkomen is laag; relatief hoge werkloosheid; tegelijkertijd (toekomstig) tekort personeel in bepaalde sectoren.
- Matige sociale kwaliteit; weinig contacten.
- 35% bewoners voelt zich onveilig.

Gevolgen/ effecten

- Slechte uitstraling; teruglopende verhuurbaarheid; Mensen wonen kort in wijk wat ten koste gaat van de buurtbinding.
- Vuil/ rommel op straat; onveilige plekken.
- Jongeren vervelen zich, gaan op straat hangen en zorgen voor overlast voor andere bewoners.
- Vaders blijven thuis en raken gefrustreerd; Geen/ slechte voorbeeldfunctie voor jeugd; Gezinnen hebben weinig te besteden; onrust; kinderen hangen op straat en zorgen voor overlast.
- Verminderde sociale controle en buurtbinding, verminderd verantwoordelijkheidsgevoel voor wijk; Sommige talenten onbenut door weinige contact.
- Een aantal bewoners durft 's avonds de deur niet meer uit en wordt eenzaam.

AANTAL EN PERCENTAGE BIJSTANDSONTVANGERS (18-64 JAAR)

Bron: Wet Werk en Bijstand (WWB), Sociale Zaken en Werkgelegenheid, gemeente Haarlem

	Totaal aantal bijstandsontvangers (18-64 jaar)	%
Boerhaavewijk	235	6,2%
Totaal Schalkwijk	823	4,2%
Totaal Haarlem	2.434	2,5%

Tot slot is het belangrijk om de kijk van bewoners op de toekomst van de wijk te schetsen. Hoewel op dit moment 81% van de bewoners vindt dat zij prettig woont in de wijk (Haarlem: 93%), is een toenemend aantal bewoners pessimistisch over de ontwikkeling

van hun wijk. 52% is van mening dat de wijk in de toekomst verder achteruit zal gaan (Leefbaarheids- en veiligheidsmonitor Haarlem, 2007). Een verre van positieve ontwikkeling; een belangrijk argument voor onze aanvraag voor het budget 40+.

4 | *Extra aandacht voor Boerhaavewijk*

In 2008 heeft een aantal partijen de geschetste ontwikkelingen in Boerhaavewijk aangegrepen om gezamenlijk een visie te maken voor het gebied voor de komende tien jaar. Deze partijen zijn de gemeente Haarlem, de woningcorporaties Elan Wonen, Pré Wonen en Ymere en Stichting Sint Jacob. In 2009 zijn de eerste verkenningen voor de visie uitgevoerd om tot een goede integrale aanpak te komen. Professionals wilden dit niet alleen doen, maar samen met bewoners van de wijk; als professionals die weten wat er speelt en oplossingen kunnen voordragen. Zoals in 3.2 ook aangegeven, hebben deze partijen aan het bureau Companen opdracht gegeven om de wensen en ambities van zowel bewoners als professionals die dagelijks in de wijk werkzaam zijn, in beeld te brengen. Voor het uitvoeren van dit onderzoek is gekozen voor verschillende buurtconsultaties. Zo zijn 160 straatinterviews gehouden waarbij Turkse en Marokkaanse enquêtrices zijn ingezet. Ook zijn huiskamergesprekken gevoerd met bewoners uit netwerken, is gesproken met bovenbouwleerlingen van basisscholen en het VMBO en met professionals uit de wijk. Het onderzoek is afgesloten met een interactieve wijkavond en een presentatie van de top-10 van ambities uit Boerhaavewijk. De top-10 is voor ons een belangrijke leidraad voor deze subsidieaanvraag. Het gehele

onderzoek is als bijlage bij deze aanvraag gevoegd.

TOP-10: AMBITIES

- 1 Iets te doen voor jongeren
- 2 Verminderen afval en zwerfvuil in de wijk
- 3 Een mix van bewoners
- 4 Meer ontmoeting uitlokken
- 5 Meer betaalbare woningen voor senioren
- 6 Aanpak uitstraling van de flats
- 7 Verbetering van de Boerhaavepassage
- 8 Verbetering verkeer en parkeren
- 9 Algehele vernieuwing van de straten en het groen
- 10 Weinig zicht op bedrijvigheid in de wijk

Een tweede onderdeel van de verkenningen was het opstellen van een SWOT-analyse; inzicht krijgen in de sterktes, zwaktes, kansen en bedreigingen in de wijk. Hierover zijn en worden nog steeds gesprekken gevoerd met bewoners van Boerhaavewijk, verenigd in een klankbordgroep, de wijkraad en met professionals die er actief zijn. Professionals zijn niet alleen de partijen die gezamenlijk de gebiedsvisie opstellen. Het zijn bijvoorbeeld ook mensen die werkzaam zijn bij welzijnsinstellingen als Dock, Kontext, Streetcornerwork en scholen in de wijk: Dumont speciaal basisonderwijs,

van Voorthuissenschool, CBS De Wadden, Don Bosco, De Piramide, de Islamitische school Al Iklaas en het Lourens Janszoon Costercollege (LJC). Ook met de politie, en in het bijzonder de wijkagent, en Multicultureel Schalkwijk is contact over de toekomst van de wijk. Participatie en betrokkenheid zijn in elk geval belangrijke pijlers.

Een bijzonder participatiemoment is georganiseerd op 25 april 2009 tijdens de seizoensopening van de speeltuin in de wijk. De gemeente en corporaties hebben toen de stand van zaken van de gebiedsvisie gepresenteerd aan alle bewoners. Belangrijke thema's uit de in ontwikkeling zijnde gebiedsvisie zijn gevisualiseerd in de vorm van schetsen. Alle bewoners konden op deze dag op de schetsen reageren door geeltjes op schetsen te plakken die hen aanspraken.

Een korte en lange termijn strategie

Op basis van alle ingrediënten die door bewoners en professionals zijn aangedragen, wordt de visie gemaakt. De eerste denklijnen staan inmiddels op papier. Via een tweetal workshops (november 2009 en januari 2010) zijn deze verder uitgewerkt. De gebiedsvisie, een document op hoofdlijnen, is voornamelijk gericht

op noodzakelijke, grootschalige fysieke ingrepen op de lange termijn. Voor deze subsidieaanvraag maken we dan ook dankbaar gebruik van de in ontwikkeling zijnde gebiedsvisie. Belangrijk voorbereidend werk is hiervoor al gedaan en contacten met bewoners en professionals zijn gelegd,

zodat we hopelijk ook in de gezamenlijke uitvoering op hen kunnen rekenen. We zijn dan ook enthousiast over de mogelijkheid om vooruitlopend op de totstandkoming van deze visie te starten met een aantal projecten dat op korte termijn winst voor de wijk en voor de bewoners oplevert. Het

Problemen – hoofdstuk 3	Kansen/ oplossingsrichtingen	Aanpak in gebiedsvisie, wijkcontract of budget 40+
• Slechte kwaliteit sommige complexen.	Renovaties door corporaties. Verbetering uitstraling van een aantal plinten.	Gebiedsvisie
• Kwaliteit openbare ruimte gaat achteruit.	Bruikbaar groen vergroten. Extra 'schoon, heel, veilig' acties door partners wijkcontract. Inzet bewoners zelf.	Budget 40+ en wijkcontract
• Functionele en fysieke veroudering van bijna alle voorzieningen. Voor jongeren ontbreekt het aan voorzieningen.	Sport- en ontmoetingsvoorzieningen voor jongeren realiseren. Werk/ stages voor jongeren in zomermaanden/ weekends.	Budget 40+
• Het gemiddeld besteedbaar inkomen is laag; relatief hoge werkloosheid; tegelijkertijd (toekomstig) tekort personeel in bepaalde sectoren.	Hulp bij opstarten bedrijf. Achter-de-voordeur-aanpak. Cursussen/ training in bepaalde vaardigheid.	Budget 40+
• Matige sociale kwaliteit; weinig contacten.	Ontmoeten stimuleren. Achter-de-voordeur-aanpak.	Budget 40+
• 35% bewoners voelt zich onveilig.	Veiligheid openbare ruimte verbeteren via wijkcontract. Cursussen scholen/ politie over veiligheid; elkaar leren aanspreken.	Budget 40+ en wijkcontract

gaat met name om sociale en economische projecten. Zo kunnen we de negatieve ontwikkeling die in de wijk zichtbaar is, duurzaam keren en verder afglijden voorkomen.

We maken dus een duidelijke splitsing tussen de op te stellen gebiedsvisie en de subsidieaanvraag. De gebiedsvisie is voornamelijk gericht op verbeteringen in de fysieke ruimte; de woningen en de openbare ruimte. Het betreft een aanpak voor de lange termijn. De subsidieaanvraag van het budget 40+ is juist geënt op de korte termijn en sociale programma's. Tegelijkertijd kunnen beide sporen niet los van elkaar worden gezien; ze zijn complementair en hebben beiden tot doel de wijk te verbeteren. Een

aantal onderdelen waarop de Boerhaavewijk slecht scoort in de Leefbaarometer zullen we aanpakken via de gebiedsvisie, een aantal onderdelen via de subsidieaanvraag en een aantal via het wijkcontract (zie paragraaf 3.2). Bovenstaande tabel geeft hiervan een overzicht. Het budget 40+, de gebiedsvisie en het wijkcontract geven gezamenlijk de ontwikkeling weer van de wijk tussen nu en 20 jaar.

Eenzelfde splitsing maken we voor de top 10 van punten die bewoners hebben aangedragen. We geven aan met welke ambities we op korte termijn, via het budget 40+, aan de slag gaan en welke ambities uit de top 10 speerpunten in de gebiedsvisie zullen zijn. Zo sluiten we nauw aan bij de

wensen van de bewoners en is ons inziens de aanpak zo effectief mogelijk.

Op basis van de beschreven problemen in de wijk en de top-10 van de bewoners hebben we doelstellingen geformuleerd die we met het budget 40+ willen behalen. Dit hebben we niet alleen gedaan. Hierover hebben we een brainstormoverleg gehad met het maatschappelijk middenveld, afzonderlijke gesprekken gevoerd met de schoolbesturen en de politie, de wijkraad, met diverse afdelingen van de gemeente en de drie corporaties en Sint Jacob. 8 februari 2010 zijn de doelstellingen voorgelegd aan de klankbordgroep Boerhaavewijk. De klankbordgroep is samengesteld uit betrokken wijkbewoners (14 man/ vrouw) die zich hiervoor vrijwillig hebben aangemeld, een wijkraadslid en een aantal betrokkenen van de samenwerkende corporaties en Sint Jacob, de welzijnsorganisatie Dock en leden van het kernteam gebiedsvisie. De wijkbewoners uit de klankbordgroep reageerden positief op de geformuleerde doelstellingen. In het volgende hoofdstuk worden de doelstellingen beschreven.

TOP 10 AMBITIES VAN BEWONERS

- 1 Iets te doen voor jongeren
- 2 Verminderen afval en zwerfvuil in de wijk
- 3 Een mix van bewoners
- 4 Meer ontmoeting uitlokken
- 5 Meer betaalbare woningen voor senioren
- 6 Aanpak uitstraling van de flats
- 7 Verbetering van de Boerhaavepassage
- 8 Verbetering verkeer en parkeren
- 9 Algehele vernieuwing straten en groen
- 10 Weinig zicht op bedrijvigheid in de wijk

AANPAK IN GEBIEDSVISIE, WIJKCONTRACT OF BUDGET 40+

- Budget 40+ (punt 3 bovenstaande tabel)
- Wijkcontract en Budget 40+ (punt 2 uit tabel)
- Gebiedsvisie en Budget 40+ (punt 3 uit tabel)
- Budget 40+ (punt 5 uit tabel)
- Gebiedsvisie (punt 1 uit tabel)
- Gebiedsvisie (punt 1 uit tabel)
- Gebiedsvisie en Budget 40+ (punt 3 uit tabel)
- Gebiedsvisie (punt 2 uit tabel)
- Gebiedsvisie (punt 2 uit tabel)
- Budget 40+ (punt 3 uit tabel)

5 | Sociale doelstellingen voor Boerhaavewijk

Voordat we ingaan op een aantal specifieke doelstellingen voor de wijk, is het goed om onze algehele doelstelling voor de wijk te presenteren. Die komt neer op: op het sociale vlak duurzaam investeren in mensen in Boerhaavewijk met als belangrijk eerste doel bewoners in balans te brengen. Balans vraagt om rust, reinheid, regelmaat, en mogelijk ook om ruimte, respect en relaties (WWI, 2009). In feite houdt dit verband met het doorbreken van de zogenaamde 'probleemketen'; het doorbreken van de vicieuze cirkel waarin een groot aantal bewoners zit.

en perspectief te krijgen. De navolgende doelstellingen hebben te maken met zowel het verbeteren van de draaglast als de draagkracht. Hierbij richten we ons primair op de vier meest kwetsbare doelgroepen. Dat zijn: 1. jongeren, 2. allochtone vaders en moeders met een achterstand op gebied van taal en participatie, 3. werklozen en mensen die langdurig van een uitkering afhankelijk zijn en 4. ouderen (75+-ers en alleenstaande 65+-ers). Tegelijkertijd zien we Boerhaavewijk als een wijk van kansen en ontplooiing. Daarom kijken we vooral naar de eigen kracht en mogelijkheden van wijk-

integreerders en veiligheid. Deze hebben uiteraard raakvlakken met elkaar; sommige doelstellingen passen bij meerdere vingers. We proberen hierbij zoveel mogelijk verbindingen te leggen. We geven aan welke ambities uit de top-10 aangedragen door de bewoners passen bij de onderstaande doelstellingen.

Werken

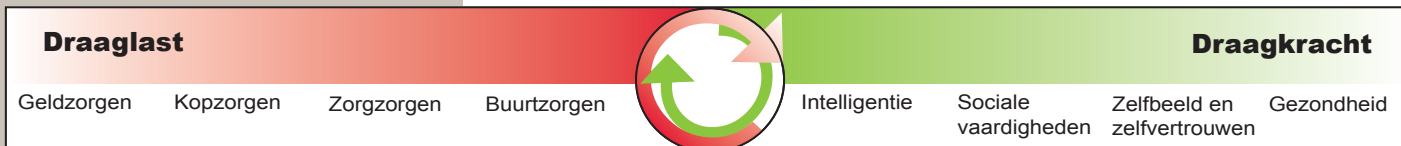
1 We willen arbeidspotentieel (zowel in de vorm van vaste functies, stages als vrijwilligerswerk) in de wijk meer benutten en inzetten in de sectoren die nu of in de toekomst te kampen hebben met een tekort. Denk aan de zorg- en welzijnssector die als gevolg van een trend van extramuralisering, eenzame oudere bewoners en een toenemende vergrijzing, een personeelstekort heeft. Sint Jacob is specifiek voor de zorg het vehikel om iedereen zo de mogelijkheid te bieden om prettig en zelfstandig oud te worden in de wijk en wil daaraan een zinvolle bijdrage leveren (civil society). Arbeidspotentieel inzetten geldt ook voor de politie die naar de toekomst toe personeel en ondersteuning in haar taken, goed kan gebruiken. Ook kan gedacht worden aan: werk in kinderopvang, jongerenbegeleiding, hulp op scholen en wijkcentra, sportbuurtwerk en onderhoud maatschappelijke- en corporatiegebouwen.

Niet alleen is dit wenselijk voor de instellingen in de wijk, maar ook biedt het jongeren structuur. Zij maken kennis met het arbeidsproces, doen sociale vaardigheden en werkervaring op, verdienen er zakgeld mee en ontdekken waar hun krachten en talenten liggen. Deze doelstelling sluit aan bij de punten 4 en 10 uit de top 10 van ambities van de bewoners: ontmoeting uitlokken en zicht op bedrijvigheid in de wijk.

Beoogd resultaat: gedurende de komende 5 jaar worden mensen (zonder een betaalde baan) en jongeren uit de wijk toegeleid tot werken in de zorg en wijkdienstverlening.

2 We stimuleren bewoners in de wijk te gaan werken om zo werkloosheid te beperken en bij te dragen aan duurzaam ondernemerschap en economische vitaliteit en leefbaarheid in de wijk. Dat doen we door het begeleiden en faciliteren van starters (en met name ZZP'ers), in samenwerking met de EGES-partners (Expert Groep Economie

Daarom moet eerst worden bereikt dat een bewoner een stabiele situatie realiseert, zonder teveel zorgen. Pas dan is (sociale) stijging mogelijk en is hij ontvankelijk voor het verbeteren van aspecten die zijn draagkracht verbeteren, zoals het leren van bepaalde vaardigheden, het verbeteren van zijn gezondheid en het helpen van andere buurtbewoners (empowerment). Draaglast en draagkracht moeten daarom in balans zijn; aan beide moet worden gewerkt om als persoon en als wijk vooruit te komen

bewoners. In die zin heeft ons sociale programma niet alleen zijn weerslag op de kwetsbare groepen, maar op alle bewoners van de wijk.

Doelstellingen volgens de verschillende vingers van het ministerie van WWI

Onderstaande doelstellingen hebben we laten aansluiten bij de zogenaamde 'vijf vingers van Vogelelaar'. Deze vingers zijn: werken, wonen, leren en opgroeien,

⁴ De Expert Groep is op advies van de Kamer van Koophandel van Amsterdam opgericht en bestaat uit verschillende Schalkwijkse ondernemers en hun belangenvertegenwoordigers. Zowel uit de commerciële als uit de niet-commerciële sector. Daarnaast zijn ook INHolland en de Haarlemse corporaties in EGES vertegenwoordigd.

24

Schalkwijk ⁴), in de wijk. We reiken hulp aan bij het opzetten van een eigen bedrijf, het bijbrengen van ondernemersvaardigheden, helpen bij het opbouwen van een netwerk en adviseren of het wel verstandig is om zelf te gaan ondernemen. Hierbij wordt vraaggericht gewerkt en ligt de nadruk op de persoonsgerichte benadering. Ook hebben we aandacht voor reeds bestaande ZZP'ers, die soms niet rendabel zijn, waardoor er een verborgen werkloosheid is. Belangrijk is om te achterhalen waar deze ZZP'ers zich bevinden en contacten te verzamelen. Tegelijkertijd zoeken we naar mogelijkheden voor fysieke ruimte in de wijk voor ambachtelijke en creatieve functies. Ideeën zijn een buurtcentrum nieuwe stijl met te huren vergader- en netwerkruimte, werken binnen wonen combineren, tijdelijke vrijkomende bebouwing inzetten voor (startende) bedrijfjes en omzetten van bergingen in werkruimtes. Dit maken we goed zichtbaar in de wijk en moet dienen als voorbeeldfunctie voor de jeugd. Deze doelstelling sluit aan bij punt 10 uit de top 10 van ambities van de bewoners: zicht op bedrijvigheid in de wijk.

Beoogd resultaat: de komende 5 jaar jaarlijks minimaal 25 startende of reeds actieve ZZP'ers ondersteunen bij en adviseren over hun onderneming in de wijk. Het achterhalen van alle ondernemers in de wijk.

Leren en opgroeien

3 We richten ons op het verbeteren van de toekomstmogelijkheden voor jeugd (t/m 12 jaar) en jongeren (vanaf 13 jaar) in de wijk door enerzijds meer culturele voorzieningen en sportmogelijkheden te bieden en anderzijds sociale vaardigheden bij te brengen, van elkaar te leren en talenten te benutten om zo de probleemketen van schooluitval, verveling en criminaliteit te doorbreken. We stimuleren jongeren om deel te nemen aan sport- en culturele activiteiten. Tevens stimuleren we ze kleine taken voor de vereniging uit te voeren (bijvoorbeeld het bezorgen van het clubblad in de wijk) of jongere sportteams te coachen. Ouderen vragen we leiding te nemen in de vereniging (bijvoorbeeld in het bestuur of te helpen bij lessen). Hiermee beogen we sport en cultuur bereikbaar te maken voor alle doelgroepen en we stimuleren ontmoeting tussen culturen en leeftijden. Dat laatste komt ten goede aan de sociale samenhang en leefbaarheid in de wijk. Deze doelstelling sluit aan bij nummer 1 uit de top 10 van bewoners: iets te doen voor jongeren.

Beoogd resultaat: de realisatie van zowel een sport- als culturele voorziening voor jeugd (t/m 12 jaar) en voor jongeren (vanaf 13 jaar). Ook draagt 10% van de jongeren en hun ouders bij aan de instandhouding van het verenigingsleven.

Integreren

4 We willen zoveel mogelijk kwetsbare mensen op een voor hen passende manier in de wijk mee laten doen aan de maatschappij. Hiervoor gaan niet-wijkbewoners ondersteund door professionals actief naar de mensen toe. We bieden ze begeleiding achter de voordeur om ze uit hun isolement te halen, helpen hun draaglast te verminderen en moedigen ze aan om hulp te zoeken bij de juiste instantie. Om dit zo goed en effectief mogelijk te doen, zetten we in op het verbinden van de reguliere instellingen (die niet alle bewoners met problemen bereiken) met zelforganiserende organisaties (die bewoners wel bereiken, maar niet het organiserend vermogen en bijbehorende instrumenten hebben). Tegelijkertijd gebruiken we de school als vindplaats voor ouders (vaak moeders) om zo te ontmoeten, te helpen, te leren en zo hun talenten te benutten. Deze ontmoeting kost geen extra inspanningen, maar sluit aan bij het dagelijks patroon van deze ouders. Zo worden moeders verleid op scholen te leren en gebruik te maken van internet en computers en deel te nemen aan bepaalde programma's. De school verzorgt tegelijkertijd de opvang van hun kinderen. Om kwetsbare, eenzame ouderen in de wijk te laten meedoen, willen we andere mensen, bijvoorbeeld jongeren of niet-werkenden inzetten, in overleg met Sint Jacob. Deze doelstelling sluit aan bij de punten 3 en 4

uit de top-10 van ambitiepunten van bewoners: een mix van bewoners en meer ontmoeting uitlokken.

Beoogd resultaat: binnen 2 jaar werken alle zelforganisaties en reguliere instellingen en scholen gericht samen op het verminderen van de draaglast van kwetsbare bewoners op basis van prestatieafspraken.

5 Op korte termijn zetten we in op het verbeteren van het huidige wijkontmoetingscentrum De Ringvaart dat met een grootte van 1.100 m² nu onvoldoende benut wordt. Vooral jongeren, moeders en tweeverdieners komen hier niet. Op langere termijn willen we een nieuw fysiek onderkomen voor meerdere doelgroepen in de vorm van een multifunctioneel ontmoetingscentrum (MFC) realiseren. Hierbij hebben we nadrukkelijk aandacht voor het functioneren van het gebouw. Verschillende doelgroepen en programma's moeten elkaar kunnen verdragen. Het moet sfeer hebben en zodanig zijn ingericht dat bewoners het aantrekkelijk vinden om het te gebruiken. Het gebouw dient naast ontmoeten ook andere doelen: minder bewoners op straat hebben rondhangen, criminaliteit en vandalisme op straat terugdringen, onveiligheidsgevoelens bij bewoners verminderen, een bijdrage leveren aan buurtbinding en het stimuleren

van zelfondernemend vermogen. Deze doelstelling sluit aan bij de punten 4 en 10 uit de top-10 van de bewoners: meer ontmoeting uitlokken en zicht op bedrijvigheid in de wijk.

Beoogd resultaat: binnen 10 jaar heeft de wijk een multifunctioneel centrum dat voorziet in de behoeften: een centrum waarvan bewoners zich eigenaar voelen, waarbij zij bijdragen aan de exploitatie en dat laagdrempelig is.

Veiligheid

6 We zetten in op het verbeteren van de veiligheid en maken de wijk schoner zodat de wijk prettiger wordt ervaren en de anonimiteit wordt doorbroken. We richten ons hierbij op jongeren. We sluiten hierbij aan op de projecten uit het huidige wijkcontract. Deze doelstelling sluit aan bij de punten 2 en 7 uit de top 10 van bewoners van Boerhaavewijk: verminderen afval en zwerfvuil in de wijk en het verbeteren van de Boerhaavepassage.

Beoogd resultaat: binnen 5 jaar is het percentage bewoners dat zich onveilig voelt gehalveerd.

De punten 5, 6, 8 en 9 uit de top-10 van ambities van bewoners uit Boerhaavewijk komen niet terug in de doelstellingen. Deze worden meegenomen in de gebiedsvisie Boerhaavewijk die momenteel wordt opgesteld.

6 | Projecten

Op basis van bovengenoemde doelstellingen benoemen we concrete projecten om deze ambities te bereiken. We willen zo op korte termijn bereiken dat Boerhaavewijk opklimt in plaats van verder afglijdt. We geven voor elk project zoveel mogelijk aan welke partijen betrokken zijn, wie de trekker is, wat de looptijd van het project is en het bijbehorende financiële plaatje. Net als bij het opstellen van de doelstellingen is voor het benoemen van de projecten uitvoerig overleg gevoerd met partners in de wijk en bewoners.

6.1 | Sleutelprojecten en quick wins

1 Werk en stages in de wijk

Jongeren (vanaf 13 jaar) gaan meer op werkstage in de wijk. Nu al organiseert de politie 9 weken durende stages in de zomervakantie voor jongeren in de wijk en dit willen we uitbreiden naar de kerst-, voorjaarsvakantie en weekeinden. Ook Sint Jacob organiseert al taalcursussen en biedt vakantiewerk in haar twee vestigingen in de wijk. Dit tijdelijke werk dient meerdere doelen. Jongeren krijgen een beter, positiever beeld van de instellingen. Jongeren krijgen wellicht interesse om later bij de politie of Sint Jacob te gaan werken. Verder zijn jongeren in de zomermaanden van de straat en ontvangen ze een financiële vergoeding. Dit willen we continueren en uitbreiden. Ook de corporaties willen jongerenwerkers inzetten

via aannemers bij de renovatie van woningen via toezicht-, sloop- en bouwactiviteiten. Dat gebeurt nu al incidenteel via samenwerking met het Lourens Janszoon Costercollege (VMBO), waarbij leerlingen worden betrokken bij herstelprojecten in de wijk. We noemen dit ook wel zakgeldprojecten. Zo bereiken we een nog betere doorstroming van 'werk in de wijk'. Belangrijk is om hierbij in te zetten op ketensamenwerking om te voorkomen dat jongeren en instellingen elkaar niet weten te vinden en dat jongeren niet tussen wal en schip vallen.

Termijn	Dit project willen we in eind 2010 aanvangen. Jongerenwerk bij corporaties rollen we uit tijdens de transitieperiode.
Kosten	€ 400.000,-
Trekkers	Politie, Sint Jacob en corporaties
Doel	Dit project sluit aan bij doelstelling 1.

2 Ruimtes en voorzieningen voor ondernemers

We willen kleine ambachtelijke, creatieve bedrijvigheid in de wijk stimuleren om zo de leefbaarheid te verbeteren. Een goede mogelijkheid om dat te realiseren is door leegstaand vastgoed, garageboxen of bergruimtes, die aan belangrijke (loop) routes in de wijk liggen, 'open te maken'. De gemeente kan zich vinden in de

bestemmingsverandering. We investeren in de verbouw van het vastgoed, bieden een tegemoetkoming in de huur en leggen waar mogelijk een ICT-voorziening aan. Hiermee creëren we tevens een plek voor permanente huisvesting van bedrijven die nu bijvoorbeeld nog op een tijdelijke locatie in het oude kantoor van de Belastingdienst zitten.

Termijn	Dit project willen we in 2010 voorbereiden en begin 2011 tot uitvoering brengen.
Kosten	€ 300.000,-
Trekkers	Corporaties
Doel	Het project sluit aan bij doelstelling 2.

3 Ondernemersloket inrichten

We gaan een ondernemersloket opzetten en inrichten in het ontmoetingscentrum. Dit kan worden gezien als een dependance van het Startpunt-Haarlem. Op korte termijn organiseren we 2 uur per week spreekuren in De Ringvaart. Op iets langere termijn komt er een definitief loket in het wijkcentrum. Dit ondernemersloket richt zich op een bredere doelgroep dan de starters uit Boerhaavewijk. De bedoeling is dat het een ondernemersloket wordt voor heel Schalkwijk en voor Haarlem-Oost. Bij het loket kunnen ondernemers, met name ZZP'ers en starters, worden geholpen. Denk aan hulp bij het opzetten van een BV, vragen

over belastingen, wetten en regelgeving, de aanvraag van kredieten en advisering of het wel verstandig is om te starten. In samenwerking met het CWI en de Kamer van Koophandel stimuleren we mensen die niet werken om een eigen bedrijf in de wijk te beginnen waar behoefte aan is.

Termijn	Dit project willen we in 2011 realiseren.
Kosten	€ 300.000,-
Trekkers	Gemeente
Doel	Dit project sluit aan bij doelstelling 2.

4 Speel- en sportvoorzieningen: DOCKing station Boerhaave

Voor speel- en sportvoorzieningen in de wijk richten we ons enerzijds op de jeugd tot en met 12 jaar en anderzijds op jongeren vanaf 13 jaar. Voor de eerste groep gaan we diverse voor- en naschoolse activiteiten opzetten waarvan de jeugd ook in de weekenden en in de vakantie gebruik kan maken. Voor deze doelgroep willen we een pilot starten van het DOCKing stationsproject. Een DOCKing is een plek waar een kind activiteiten kan doen. De pilot willen we doen in Boerhaavewijk. Het DOCKing station Boerhaavewijk

⁵ Het kinderwerk van Stichting Dock richt zich op kinderen tussen 6 en 12 jaar. Zij hanteert bij haar activiteiten het COOL-principe. COOL staat voor Competenties Ontdekken Ontwikkelen en Leren.

richten we in in het huidige wijkcentrum De Ringvaart. Op de langere termijn willen we dit over laten gaan in een bredeschoolontwikkeling.

De nadruk bij DOCKing station Boerhaave ligt op vier thema's: multimedia, begeleid spelen, sociale vaardigheden en koken.

- **Multimedia:** kinderpersbureau (kinderen schrijven onder leiding van een kinderwerker aan de wijkkrant), het maken van een film en een maandelijkse filmmiddag op zondag.
- **Begeleid spelen:** onder begeleiding spelen in de wijk (via ambulante project Streetwise)
- **Sociale vaardigheden:** ontwikkelen via een 'huiskamerinloop' en spelmogelijkheden/ talentontwikkeling
- **Koken:** een kookcursus voor kinderen: leren over technieken en ingrediënten en klaarstomen voor meedraaien in kinderrestaurant.

Jongeren vanaf 13 jaar hebben zowel een locatiegebonden als een ambulante aanbod nodig dat zoveel mogelijk aansluit bij hun

behoefden. We investeren in een betere benutting van sporthal Spaarnehal op de korte termijn en een jongerenhok en indoor sportvoorziening in het bruisende deel van de Boerhaavewijk op de lange termijn als onderdeel van een bredeschoolontwikkeling.

Termijn	Dit project willen we eind 2010 van start laten gaan met een looptijd van 5 jaar.
Kosten	€ 500.000,-
Trekkers	Stichting Dock Haarlem (kinderwerk ⁵), Youth for Christ, Streetcornerwork, politie, SportSupport, scholen (basis- en voorgezet onderwijs), gemeente en bestaande verenigingen
Doel	Dit project sluit aan bij doelstelling 3.

5 Muziekproject Schalkwijk

Er zijn niet alleen weinig sportvoorzieningen in de wijk, ook ontbreekt het aan voorzieningen op het gebied van cultuur. De muziekschool en Dock hebben daarom de handen ineen geslagen voor het idee van een laagdrempelig muziekproject. Gedacht wordt aan het volgende programma: wekelijks lesprogramma op basisscholen in de wijk over theater en muziek, wekelijks cursusaanbod theater en muziek, oprichten en begeleiden

van een wereldmuziekkor van wijkbewoners, een ouderenkoor, een vrouwenkoor en muzieklessen met verschillende instrumenten (saxofoon, klarinet en gitaar) en muziekstijlen (cultureel). Daarnaast willen we thema-avonden organiseren, bijvoorbeeld een Mexicaanse of Marokkaanse avond. Hierbij combineren we muziek en eten (van de wereldkeuken, zie project 8). Ook willen we de resultaten van het muziekproject inzetten voor een in 2011 te houden evenement rondom het 50-jarig bestaan van de wijk. Het muziekproject laten we plaatsvinden in het wijkcentrum De Ringvaart.

Termijn	Start van het project is zomer 2010
Kosten	€ 200.000,-
Trekkers	Dock en Wereldmuziekschool Schalkwijk
Doel	Het project sluit aan bij doelstelling 4.

6 Sociaal wijkteam inzetten

We stellen een wijkteam samen waarin professionals op het terrein van welzijn, zorg, wonen, activering en inburgering en zelforganisaties nauw met elkaar samenwerken. Het sociale wijkteam probeert via een achter-de-voordeur-aanpak in contact te komen met bewoners; kwetsbare bewoners die bij geen enkele organisatie in beeld zijn. Het accent ligt op de

volgende doelgroepen: allochtone vaders en moeders met een achterstand op het gebied van taal en participatie, werklozen en mensen die langdurig van een uitkering afhankelijk zijn en ouderen (75+ers en alleenstaande 65+ers). Doel is om deze mensen achter de voordeur vandaan te halen door ze te helpen met basale problemen waarbij het streven is om dat te doen via casemanagement (bewoners via één vaste professional helpen). Een ander doel is om ze te verleiden om aansluiting te zoeken bij sociale netwerken in de wijk. Het doel is eveneens om zorg- en dienstverlenende organisaties op wijkniveau beter te laten samenwerken.

Termijn	2010-2014
Kosten	€ 600.000,-
Trekkers	Gemeente, corporaties en zorg- en welzijnsinstellingen en zelforganisaties
Doel	Dit project sluit aan bij doelstelling 4.

7 Cursussen en faciliteiten op scholen

Bewoners laten we meer gebruik maken van de voorzieningen van de school. Denk aan gemakkelijker en toegankelijker gebruik van computerruimtes met internetaansluitingen. Daarnaast organiseren scholen in de wijk, de politie en Sint Jacob zowel gezamenlijk als afzonderlijk cursussen op allerlei terreinen.

De politie biedt cursussen met als overkoepelend thema veiligheid. De cursussen in de vorm van interactieve modules kunnen gaan over bijvoorbeeld loverboys, digitaal pesten en groepsdruk voor jongeren. De scholen en welzijnsinstellingen bieden cursussen aan voor (allochtone) moeders met de nadruk op leren over opvoeden, ontmoeten en ontplooiingskansen. Denk aan creatieve activiteiten, zoals naailessen, schilderslessen of taal- en cultuurlessen en sollicitatietrainingen. Sint Jacob continueert haar cursussen voor ouderen via de Jacob Academie. Het gaat vooral om weerbaarheidstrainingen voor ouderen en de beleving van veiligheid die we willen uitbreiden.

Termijn	Het merendeel van de modules zijn gereed en kunnen direct worden ingezet: start najaar 2010.
Kosten	€ 400.000,-
Trekkers	Gemeente, scholen, politie
Doel	Het project sluit aan bij doelstelling 4 en 6.

8 Versterking centrum De Ringvaart

Via een goed functionerend multifunctioneel centrum willen de corporaties en de gemeente een geheel nieuwe sociale parel in de wijk creëren. Dat doen we

in twee fases. Op korte termijn willen we een beperkte investering doen in dit maatschappelijke vastgoed. Dat willen we doen door iets extra's toe te voegen aan het bestaande, verouderde, niet goed functionerende buurtcentrum. Iets extra's in fysieke en programmatische zin, bijvoorbeeld activerend opbouwwerk en bewonersondersteuning. Stichting Dock en Stichting Multicultureel Schalkwijk hebben hiervoor al het eerste initiatief genomen. Zij hebben gezorgd voor de realisatie van een Wereldkeuken en zijn bezig met het bouwen van een Wijkpodium. Beide faciliteiten zijn flexibel; ze kunnen op termijn worden mee verhuisd. Via dit project doen we nog een stap extra. We zorgen voor ICT-voorzieningen (computers en laptops), een sfeerful ingerichte ontvangsthuis met een koffiebar en openslaande deuren naar de speeltuin en een buitenterras. Het centrum moet in de eerste plaats weer aantrekkelijk en laagdrempelig zijn; een plek waar iedere wijkbewoner zich welkom voelt, en ongedwongen ontmoeting kan plaatsvinden. Op lange termijn is de ambitie om een nieuw centrum te realiseren dat meerdere programma's, activiteiten en doelgroepen moet dienen en een vaste beheerder krijgt. In het definitieve centrum wordt het ondernemersloket gerealiseerd, indoorsportmogelijkheden (aansluitend

bij de beleving van de jongeren), een ontmoetingsruimte voor de jeugd in de vorm van een DOCKing station, voor jongeren, voor vaders, voor moeders, en een opvangmogelijkheid voor kinderen en een mogelijkheid om te eten. Ook kunnen bewoners hier terecht voor hulp op allerlei terrein: wonen, welzijn, zorg, vervoer en financiën. Hierbij wordt nauw samengewerkt in het bestaande buurtservicepunt (BSP) bij Sint Jacob.

Termijn	Het aanbrennen van de verbeteringen in De Ringvaart vangen we aan begin 2011. Haalbaarheidsonderzoek naar en mogelijke realisatie van een nieuw multifunctioneel centrum is binnen circa 10 jaar bekend.
Kosten	€ 1.000.000,-
Trekkers	De corporaties en gemeente trekken gezamenlijk aan dit project in samenwerking met welzijnsorganisatie Dock en de scholen.
Doel	Het project sluit aan bij doelstelling 5.

9 Troepers en jongerenteams

Met de projecten 'troepers' en 'jongerenteam' hebben we positieve ervaring opgedaan om de wijk schoner en veiliger te krijgen. Een vergelijkbaar project willen we opnieuw opstarten. 'Troepers' zijn kinderen die vanuit school met ouders de wijk schoon houden van zwerfvuil en zorgdragen voor hun eigen portiek. Jongerenteams zijn teams van jongeren uit de buurt die door de politie getraind worden om andere jongeren aan te spreken op ongewenst gedrag. Doel is tweeledig: elkaar leren aanspreken en daarmee daadwerkelijk minder overlast in de wijk realiseren.

Termijn	Start eind 2010
Kosten	€ 300.000,-
Trekkers	Corporaties, politie, gemeente en scholen.
Doel	Dit project sluit aan bij doelstelling 6.

Doelstellingen	Vingers	Top-10 van bewoners	Projecten
1 Arbeidspotentieel benutten	Werken	4 Ontmoeting uitlokken 10 Zicht op bedrijvigheid in de wijk	1 Werk en stages in de wijk
2 Ondernemers faciliteren	Werken	10 Zicht op bedrijvigheid in de wijk	2 Ruimtes en voorzieningen voor ondernemers 3 Ondernemersloket inrichten
3 Jongerenvoorzieningen verbeteren	Leren en opgroeien	1 iets te doen voor jongeren	4 Speel- en sportvoorzieningen: DOCKing station Boerhaave 5 Muziekproject Schalkwijk
4 Kwetsbare mensen laten meedoen	Integreren	3 Een mix van bewoners 4 Meer ontmoeting uitlokken	6 Sociaal werkteam inzetten 7 Cursussen en faciliteiten op scholen
5 Ontmoetingscentrum versterken	Integreren	4 Meer ontmoeting uitlokken 10 Zicht op bedrijvigheid in de wijk	8 Versterking centrum De Ringvaart
6 Veiligheid verbeteren	Veiligheid	2 Verminderen afval en zwerfvuil in de wijk 7 Het verbeteren van de Boerhaavepassage.	9 Troepers en jongerenteams

Overzicht: relatie doelstellingen – top-10 van bewoners – projecten

Bovenstaand overzicht laat zien dat we met de doelstellingen en projecten nadrukkelijk aansluiten bij de wensen van bewoners door een koppeling te maken met de samengestelde top-10. Punten uit de top-10 die niet genoemd zijn in bovenstaand

schema zijn aspecten in de wijk die te maken hebben met de openbare ruimte of fysiek van aard zijn. Deze worden als speerpunten expliciet opgenomen in de gebiedsvisie en/ of het wijkcontract.

6.2 | Financiering

NB: In dit overzicht zijn niet alle

investeringen opgenomen. De scholen, corporaties, Sint Jacob en gemeente investeren de komende jaren fors in Boerhaavewijk. De openbare ruimte die grenst aan de complexen, alsmede de parkeervoorzieningen, worden daarbij meegenomen zodat die aantrekkelijker worden om te gebruiken. Verder investeert de gemeente al in de wijk vanuit projecten die zijn opgenomen in het wijkcontract.

Multipliereffecten

We verwachten dat bovengenoemde inspanningen een multipliereffect creëren. Deze effecten zijn driedelig. Ten eerste zijn er de co-financieringseffecten. Zonder deze subsidie zou een aantal ingrepen niet of pas veel later gebeurd zijn. Vanwege de subsidie hebben de woningcorporaties aangegeven prioriteit te geven aan herstructurering van complexen die anders wellicht pas op een later moment hadden plaatsgevonden. Dit kan ook worden beschouwd als multipliereffect. Ook Sint Jacob sorteert vanwege de subsidieaanvraag voor op eventueel langer blijven in de wijk. Het huurcontract van een van de locaties van Sint Jacob loopt per 2014 af. Zij moet zich beraden op blijven of vertrekken uit de wijk.

Een tweede multipliereffect heeft betrekking op het winkelareaal. Onze verwachting is dat bestaande winkeliers en de plaatselijke

middenstand vanwege de aanvraag bereid is meer te investeren in hun ondernemingen in de wijk; de wijk klimt immers omhoog. Zo is er op dit moment 2.600 m² bvo aan winkelruimte in Boerhaavewijk. Uit distributieplanologisch onderzoek (DPO), dat is uitgevoerd ten behoeve van de mogelijke uitbreiding van de Lidl Schalkwijk, blijkt dat de markt het toestaat dat het winkelareaal zich ontwikkelt tot 3.500 m² bvo (BRO, 2008). Er is dus winkelpotentie. We denken dat de ontwikkelingen bij winkeliers en ontwikkelaars uitlokken om te gaan investeren in extra winkelruimte. Niet alleen vanwege de sociale investeringen in Boerhaavewijk, maar ook vanwege de bouw van 400 nieuwe woningen in 023-Haarlem, direct aan de noordzijde van Boerhaavewijk. In 023-Haarlem worden geen voorzieningen gerealiseerd, dus de nieuwe bewoners van 023-Haarlem zullen voor een groot deel aangewezen zijn op voorzieningen in Boerhaavewijk.

Een derde effect heeft te maken met de bewoners. Via de genoemde projecten willen we bereiken dat bewoners geïnspireerd raken om dingen voor elkaar te doen, elkaar zaken te leren en elkaar te durven aanspreken op ongewenst gedrag. Onze wens is dat bewoners op een gegeven moment het stokje van ons overnemen.

Dat zij zich verantwoordelijk gaan voelen voor het beheer van het wijkcentrum (vrijwilligersbeheer) of voor de openbare ruimte. Dat heeft vervolgens weer positieve effecten op de hele wijk en het vastgoed.

Tot slot: een betere wijk met sterkere mensen

Bovenstaande aanpak in de vorm van projecten biedt alle bewoners een nieuw perspectief en de wijk krijgt een betere sociale structuur. Zo vermindert de draaglast en verbetert de draagkracht. Om de projecten op lange termijn effectief te laten zijn en om de effecten duurzaam, is het essentieel om ook na deze aanvraag de bewoners continu te betrekken. Niet alleen kunnen zij zo sturend optreden ten aanzien van de uitwerking en details van de projecten, maar ook willen we met betrokkenheid realiseren dat ze het stokje daarna overnemen. Met andere woorden: dat bewoners elkaar zelfstandig gaan helpen, leren, corrigeren, mobiliseren en inspireren. Alleen op deze manier blijft Boerhaavewijk een betere wijk met sterkere mensen.

Projecten	Uitvoeringsperiode	Kosten	Gevraagde bijdrage WWI
1 Werkstages in de wijk	Nu – 5 jaar	€ 400.000,-	€ 200.000,-
2 Ruimtes en voorzieningen voor ondernemers	5 – 10 jaar	€ 300.000,-	€ 150.000,-
3 Ondernemersloket inrichten	Nu – 5 jaar	€ 300.000,-	€ 150.000,-
4 Speel- en sportvoorzieningen	Nu – 5 jaar	€ 500.000,-	€ 250.000,-
5 Muziekproject Schalkwijk	Nu – 5 jaar	€ 200.000,-	€ 100.000,-
6 Sociaal wijkteam inzetten	Nu – 5 jaar	€ 600.000,-	€ 300.000,-
7 Cursussen en faciliteiten op scholen	Nu – 5 jaar	€ 400.000,-	€ 200.000,-
8 Versterking Centrum De Ringvaart	5 – 10 jaar	€ 1.000.000,-	€ 500.000,-
9 Troepers en jongerenteams	Nu – 5 jaar	€ 300.000,-	€ 150.000,-
Totaal		€ 4.000.000,-	€ 2.000.000,-

Dekking	Bedrag	% totaal	Financiële bijdrage aan projecten
Gemeente Haarlem	€ 1.000.000,-	50%	1, 3, 4, 5, 6, 8, 9
Elan Wonen	€ 317.000,-	15,8%	1, 2 en 8
Ymere	€ 317.000,-	15,8%	1, 2, 4 en 8
Pré Wonen	€ 317.000,-	15,8%	4, 6, 7 en 8
Sint Jacob	€ 50.000,-	2,5%	1 en 6, 7 en 8
Totaal	€ 2.000.000,-	100%	

7 Kennismanagement

Een vraag van het ministerie is hoe we omgaan met kennismanagement. Hierbij kunnen we terugkijken en vooruitkijken. Terugkijkend kunnen we leren van het traject van opstellen van de subsidieaanvraag. Hierbij hebben we intensief opgetrokken met partners en bewoners. Toen hebben we dus al ervaringen over wat werkt wel en wat werkt niet, met elkaar uitgewisseld. Zo hebben we lessen getrokken uit de werkwijze bij de Zomerzone (uit de eerste tranche). Ook hebben we gedurende het traject multifunctioneel centrum De Hangar bezocht in Eindhoven; om daar te horen wat goede sociale programma's zijn om een centrum goed te laten functioneren. Een ander voorbeeld is ons bezoek aan Enschede waarbij we geleerd hebben over wijkcoaches die met mandaat vanuit verschillende instellingen bij bewoners langs gaan. Misschien nog wel belangrijker is het om naar het heden en de toekomst te kijken. Het heden gaat vooral om het weten en meten van het vertrekpunt. Alleen dan kun je de effecten meten en dit monitoren. Als nulmeting hanteren we een combinatie van de Leefbaarometer van VROM en informatie uit wijkprofielen die de afdeling Onderzoek en Statistiek (OenS) aan het ontwikkelen is. De wijkprofielen worden gebaseerd op buurtstatistieken van zowel

fysieke als sociale aspecten. Monitoring vindt elk jaar plaats. Indien nodig, doet OenS naast de wijkprofielen gericht onderzoek om zo maatwerk te leveren. Verder maakt zij gebruik van het bestaande digipanel waarbij maandelijks themagewijs vragen aan het panel worden voorgelegd als extra middel om te meten of verbetering of verslechtering is opgetreden. Met de bestaande klankbordgroep die betrokken is bij de gebiedsvisie delen we elk jaar de uitkomsten die we aanvullen en vergelijken met hun eigen beleving. Zo betrekken we bewoners bij de verantwoording en we evalueren gezamenlijk de effectiviteit. De effecten uit de programmabegroting worden jaarlijks voorgelegd aan de gemeenteraad. Zo wordt de gemeenteraad ook betrokken.

Daarnaast willen we ervaringen uit het traject van de Boerhaavewijk gebruiken bij andere toekomstige wijken waar stedelijke vernieuwing moet plaatsvinden. Het gaat dan om het delen van lessen en ervaringen ten aanzien van de inhoud en het proces, zowel binnen Haarlem als tussen Haarlem en andere steden. Dat willen we als volgt organiseren.

- We hebben de intentie om samen met de drie gemeenten in Noord-Holland die een aanvraag indienen voor de tweede

tranche van het budget 40+ kennis uit te wisselen. Dat zijn de gemeenten Den Helder en Hoorn. Met de gemeente Hoorn hebben we tijdens de informatiebijeenkomst van het ministerie op 18 januari 2010 hierover de eerste afspraken gemaakt. Over circa een jaar als de eerste projecten in de steigers staan bij elkaar op bezoek gaan. We presenteren elkaar dan onze aanpak en de organisatie van het proces en brengen een bezoek aan de wijk. Met ondersteuning van *Primo nh*, een adviesorganisatie voor sociaal beleid, in Noord-Holland willen we dit uitbreiden met de gemeente Den Helder en mogelijk kennisdeling steviger aanpakken via themabijeenkomsten over bijvoorbeeld multifunctionele centra, wijk economie en achter-de-voordeur-aanpak.

- De hogeschool INHolland heeft aangeboden om een verbindende schakel te zijn tussen de gemeenten waar zij scholen heeft staan. In Noord-Holland gaat dat om Alkmaar, Amsterdam en Haarlem. In deze drie steden is INHolland betrokken bij de aanpak van bepaalde aandachtswijken. Het lectoraat maatschappelijk werk heeft toegezegd zich in te spannen om de goede en minder goede werkwijzen uit de drie steden naast elkaar te zetten en met ons te delen. Dat doet zij via haar

onderzoeksprogramma dat zich richt op vernieuwing en wijkmaatschappelijk werk. Hierin ligt het accent op vroege interventies en praktische hulp- en dienstverlening aan kwetsbare bewoners en op de verbinding tussen individuele en collectieve interventies. De hogeschool wil verbindingen leggen met haar kenniskringen rond ondernemerschap en leefwerelden van jongeren. Tot slot kunnen studenten van verschillende opleidingen bijdragen aan evaluatie en praktische ondersteuning van projecten.

- De organisatie van Haarlem is gekanteld georganiseerd; sectorale gemeentebrede disciplines bij stadszaken en een wijkgerichte organisatie bij wijkzaken, van waaruit deze aanvraag wordt opgesteld. Het wijkgerichte werken is dan ook goed ingebed in de organisatie. Dit maakt het gemakkelijk, al is het maar vanwege de nabijheid van de verschillende programmamanagers, om van elkaars aanpak in de wijken te leren. Dat kan op informele manier via de lunch en wandelgangen, maar we gaan kennismanagement ook op een meer formele manier organiseren via Stadslezingen. Verder is het belangrijk om binnen de gemeente stukken (aanvragen, cijfermateriaal, effectmetingen) goed te documenteren.

- Het KEI, kenniscentrum voor stedelijke vernieuwing, organiseert allerlei discussiemiddagen, stadslabs en ateliers. We stellen voor een presentatie over Boerhaavewijk te houden tijdens zo'n atelier of nodigen andere KEI-partners uit om eens in Haarlem te komen kijken.

- De Haarlemse corporatie Ymere is aangesloten bij het Platform Corpovenista, een samenwerkingsverband van dertien corporaties en Aedes dat zich richt op kennisontwikkeling en kennisuitwisseling over vraagstukken waar wijkontwikkeling, emancipatie van bewoners en ontwikkeling van het vastgoed in onderlinge samenhang aan de orde zijn. Het platform wil kennis en ervaringen uit beleid en praktijk met elkaar verbinden. Ymere neemt haar ervaringen uit de Boerhaavewijk mee in dit platform.

Bijlagen

Voor de aanvraag hebben we gebruik gemaakt van een aantal bronnen. Dat zijn de volgende. De belangrijkste zijn als bijlage bijgevoegd bij deze aanvraag.

- **Buurtbewoners in Balans, WWI, 2009**
- **De beste wensen uit de Boerhaavewijk. Ambities uit de wijk, rapport Companen, 2009**
- **DPO uitbreiding Lidl Schalkwijk, BRO, november 2008**
- **Instrumentariumontwikkeling Leefbaarometer, RIGO, 2008**
- **Jaarstatistiek Onderzoek & Statistiek, gemeente Haarlem, 2009**
- **Leefbaarheids- en Veiligheidsmonitor, gemeente Haarlem, 2007**
- **Schalkwijk Kansrijk, Kamer van Koophandel, 2007**
- **SWOT-analyse Boerhaavewijk**
- **Uitvoeringsprogramma Schalkwijk 2000+, gemeente Haarlem**
- **Wijkcontract Boerhaavewijk 2007-2009, gemeente Haarlem**
- **Woonmonitor Haarlem, gemeente Haarlem, 2009**

Haarlem

Dhr. J. Nieuwenburg

Wethouder Ruimtelijke Ontwikkeling, Volkshuisvesting en Verkeers- en Vervoersbeleid en Wijkwethouder Schalkwijk

elan wonen
geeft je de ruimte

Dhr. H. Hirs

Voorzitter Wijkraad Boerhaavewijk

Dhr. G. Lowinsky

Directeur Elan Wonen

PRE

Dhr. V.C. Verhoeven

Directeur-bestuurder Pré Wonen

Ymere
wonen, leven, groeien

Mw. G.M. Blok

Directeur Ymere regio Haarlem

Mw. J.C.H. Louwers

Bestuurder

Stichting
DOCK

Dhr. L. Stoker

Regiodirecteur Haarlem

kontext
Welzijn en Maatschappelijke Dienstverlening

Dhr. C. van der Wal

Directeur-bestuurder

POLITIE

Dhr P. Holla

Commissaris Kennemerland-Midden

Hogeschool INHOLLAND

Dhr E. Westhoek

Directeur

sterk in leren
Spaarnesant

Dhr. J.A. Aalberts

Directeur bedrijfsbureau Spaarnesant

Mw. H. van Baasbank

Directeur Kamer van Koophandel Amsterdam/Haarlem

Dhr. R. de Zwart

Lid van de klankbordgroep

